

Лекция № 15

Грам положителни коки.

Род. Staphylococcus

Изготвил: проф. д-р М. Средкова

Род *Staphylococcus*

staphyle → чепка грозде
(гръцки)

Таксономия

(Класификация)

- ✓ 35 вида
- ✓ 16 се срещат при хората

Стафилококи

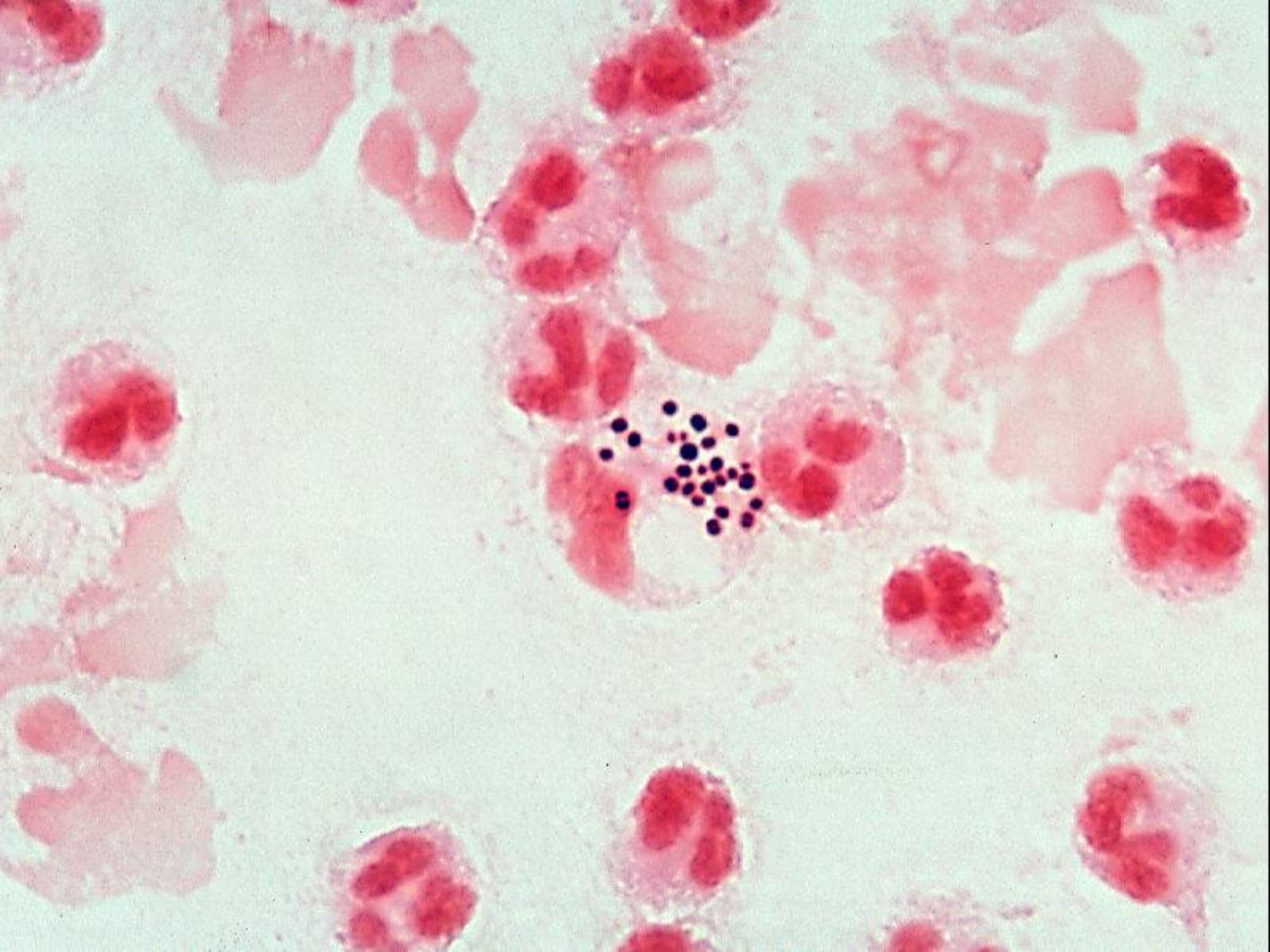
```
graph TD; A[Стафилококи] --> B[Коагулаза-позитивни стафилококи  
S. aureus]; A --> C[Коагулаза-негативни стафилококи  
CNS];
```

Коагулаза-позитивни
стафилококи
S. aureus

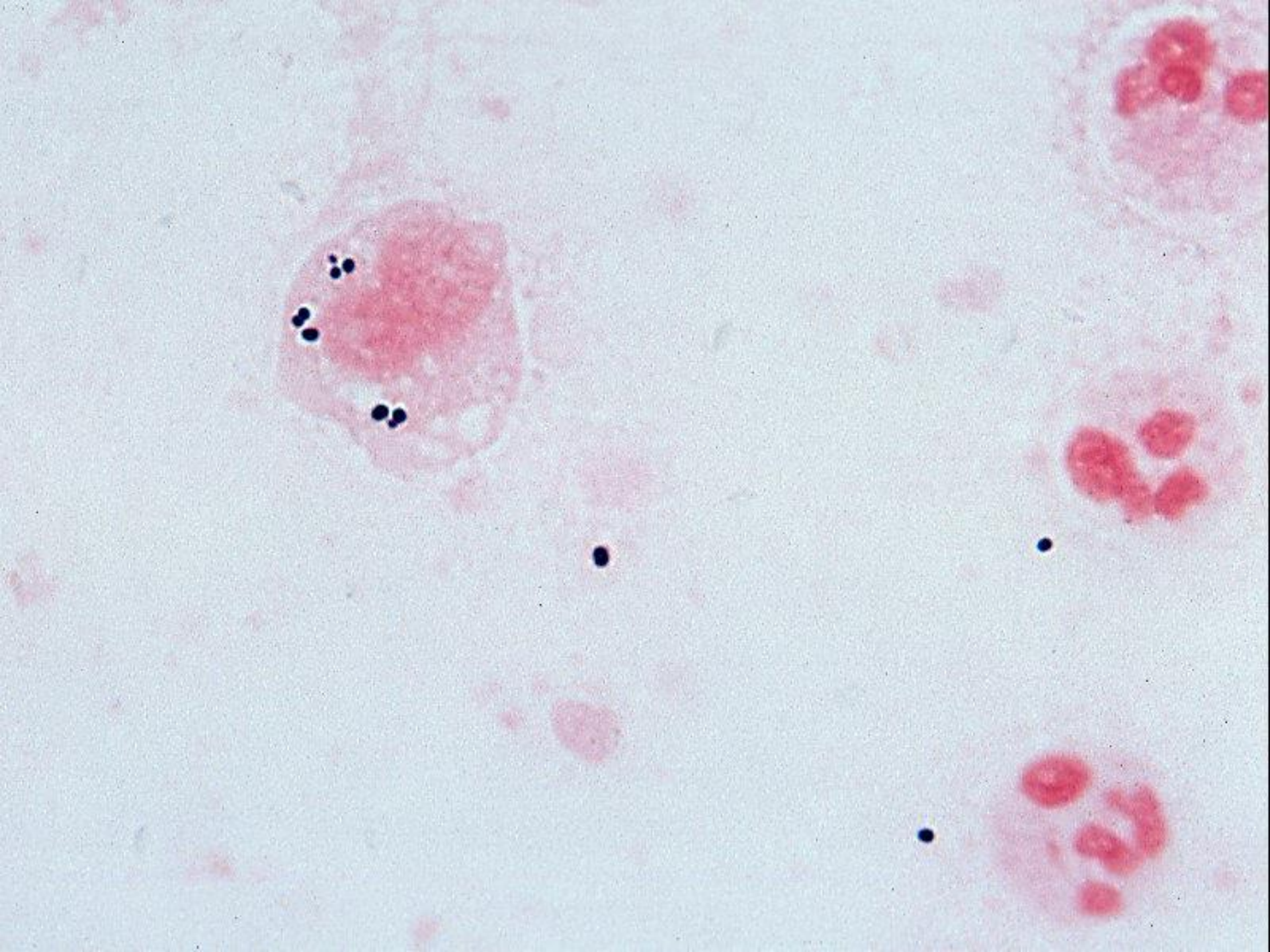
Коагулаза-негативни
стафилококи
CNS

Морфология

- ✓ Грам-положителни коки
- ✓ Подредени в гроздовидни струпвания

Физиология

- ✓ Невзискателни микроорганизми
- ✓ Развиват се добре върху обикновени необогатени хранит. среди

✓ *S. aureus* → Златисто-жълто
оцветени колонии

✓ *CNS* → Сиви или бели колонии

Антигенна структура

- ✓ Сложна
- ✓ Повече от 30 антигена

Фактори на патогенността

1. Токсини

- Хемолизини → *разрушават кръвните клетки*
- Ексфолиативни токсини → *увреждат епидермиса на кожата*
- Токсин на токсичния шок синдром → *причинява шок*
- Ентеротоксини → *причиняват повръщане и диария*

2. Ензими

- Коагулаза → *коагулира плазмата*
- Хиалуронидаза → *уврежда съединителната тъкан*

Резистентност на стафилококите към фактори на външната среда

- ✓ По-резистентни от останалите
неспорообразуващи бактерии

Екология и епидемиология

- ✓ CNS са част от нормалната микрофлора на:
  - *Кожата*
  - *Устната кухина*
- ✓ *S. aureus* не е част от нормалната микрофлора:
  - *~30% носителство при здрави хора в носа*

Източник на инфекцията:

- Пациенти с гнойни инфекции
- Носители

Предаване на инфекцията:

- ✓ От човек на човек чрез:
  - *Директен контакт*
  - *Контакт с контаминирани превързочен материал и бельо*
- ✓ Хематогенно разпространение от локална инфекция до далечни органи (*по кръвен път*)
- ✓ Поглъщане на храна контаминирана със стафилококи

Клинична картина при *S.aureus*

- ✓ Гнойни кожни инфекции
  - Фурункули и карбункули
  - Импетиго
  - Раневи инфекции
- ✓ Абсцеси
- ✓ Бактериемия → наличие на м.о. в кръвния ток и разпространението им до други органи
- ✓ Пневмония
- ✓ Остеомиелит → възпаление на костен мозък
- ✓ Синдром на попарената кожа
- ✓ Токсичен шок синдром
- ✓ Хранителни интоксикации (отравяния)

Синдром на попарената кожа

- ✓ Засяга новородени и малки деца
- ✓ Образуване на гнойни мехури по кожата

© Elsevier. Murray: Medical Microbiology 5e - www.studentconsult.com

Bullous impetigo

Токсичен шок синдром

- Висока t°
- Засягане на почти всички органи
- Обрив по цялата кожа и десквамация
- Най – често засяга млади
менструиращи жени ползващи
тампони

Хранителни интоксикации

- ✓ Поглъщане на контаминирана храна
- ✓ Инкубационен период от няколко часа
- ✓ Обилно повръщане
- ✓ Диария
- ✓ Болки в корема

Клинична картина при CNS

- ✓ Не образуват токсини и ензими

S. epidermidis

- ✓ образува слайм (*капсулоподобно вещество*)
- ✓ Прилепва се към гладки повърхности
- ✓ Инфекция на:
  - *Изкуствени клапи*
  - *Ставни протези*
  - *Вътресъдови катетри*

Микробиологична диагноза

1. Материали за изследване

- Гной
- Ранев секрет
- Храчка
- Кръв за хемокултура
- Аспират от костен мозък
- Хранителни продукти

2. Микроскопско изследване

- Препарат по Грам

3. Посявка върху хранит. среди

Лечение

- ✓ Повечето щамове са Res към пеницилин
- ✓ Прилагат се:
  - *Пеницилиназа Res пеницилини*
  - *Цефалоспорины*
  - *Макролиди*
  - *Ванкомицин*

Профилактика на стафилоковите инфекции

- ✓ Често миене на ръцете
- ✓ Асептично третиране на лезиите
- ✓ При носители приложение в носа на мупироцин